

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

23-24 лютого 2023 року

м. Запоріжжя

Редколегія:

Л. М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

І. Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Ю. В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Д. П. Сепетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Н. В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

С. А. Козиряцька – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

С69

Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині) : зб. матеріалів ІV Міжнародної науково-практичної конференції (23-24 лютого 2023 року). – Запоріжжя : ЗДМУ, 2023. – 207 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Макарова О.А.</i>	РЕАНІМАЦІЯ ЯК ВИЩИЙ РІВЕНЬ ВЛАДИ НАД ЛЮДИНОЮ ЧЕРЕЗ ТІЛЕСНІСТЬ	101
<i>Масюк О.П.</i>	ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ПОСТЛЮДИНИ В ПРОЦЕСІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	102
<i>Поцулко О.А., Розумний Р.К.</i>	ГІЙОМ ЛЕ БЛАН: ПРОБЛЕМА НОРМИ «НОРМАЛЬНОЇ ЛЮДИНИ»	103
<i>Серіков К.В.</i>	ДЕОНТОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОГНОЗУВАННЯ ЙМОВІРНОГО РЕЗУЛЬТАТУ ШЕМИЧНОГО МОЗКОВОГО ІНСУЛЬТУ	105
<i>Ткачов В.С.</i>	ТЕХНОЛОГІЇ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ТІЛЕСНОСТІ ЛЮДИНИ	109
<i>Фідровська М.Г.</i>	ПРОБЛЕМА ТІЛЕСНОСТІ ТА ЗВ'ЯЗОК З ДУХОВНИМ. НОРМА І ПАТОЛОГІЯ	110
<i>Янковський С.В.</i>	ОБ'ЄКТИВАЦІЯ ТІЛЕСНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	111

СЕКЦІЯ 6.

ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

<i>Рижов О.А.</i>	КОГНІТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ – КРОК ДО ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	114
<i>Аветісова І.С., Гоцуляк О.С.</i>	ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	115
<i>Веницька Г.В., Рябоконт О.В., Фурик О.О.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ЗНАТЬ У ПРИЗМІ СУЧАСНОЇ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ»	117
<i>Волкова Г.К.</i>	ПРЕДМЕТНО-МОВНЕ ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ І ВОЄННОГО СТАНУ	118
<i>Гейченко К.І.</i>	МОВНА ПІДГОТОВКА ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ	121
<i>Грищенко О.В.</i>	РОЛЬ МОВИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНОГО ЛІКАРЯ	121
<i>Гусарова А.В.</i>	СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ ПИСЬМОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ТА НАВИЧОК З ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	123
<i>Дубініна Я.П., Герасімчук Т.С., Шаменко В.О.</i>	КАР'ЄРНИЙ ДИЗАЙН ФАХІВЦЯ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	125
<i>Заброда В.О., Тимошенко М.С.</i>	ВПЛИВ, ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ON-LINE І OFF-LINE ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ	130
<i>Звягіна Г.О., Потоцька О.І.</i>	СУПРОВІД ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СКЛАДНИХ УМОВАХ	131
<i>Земляний Я.В., Земляна Н.А.</i>	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИКЛАДАННІ НА КЛІНІЧНИХ КАФЕДРАХ	132
<i>Іванченко О.З., Мельнікова О.З.</i>	ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ ФОРМ ЗАВДАНЬ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМИ MICROSOFT TEAMS У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	133

клінічних кафедр, які є ключовою ланкою підготовки майбутніх лікарів. На теперішній час розвиток інформаційних технологій та інноваційних засобів комунікації відкривають можливості для створення нових форм та підходів до медичного навчання [2].

Основна частина. На клінічних кафедрах Запорізького державного медичного університету в умовах карантину, спричиненого пандемією COVID-19, за короткий час створено умови для дистанційної освіти з використанням платформи MS Teams. На електронних сторінках кафедр було створено розділи, присвячені дистанційному навчанню, для україномовних та англomовних студентів. В цих розділах розміщені тематичні методичні рекомендації для підготовки до практичних занять, відеолекції викладачів та інший допоміжний матеріал. Основою проведення практичних занять на клінічних кафедрах при змішаній формі навчання є повна візуалізація освітнього процесу, що на кафедрі забезпечується використанням платформи MS Teams. Таким чином створюються умови для ефективної взаємодії студентів та викладачів в реальному часі з обговоренням теоретичних питань та вирішенням ситуаційних клінічних задач. Найбільшою проблемою дистанційного навчання майбутніх клініцистів в умовах карантину та воєнного стану є відсутність взаємодії студентів з реальними пацієнтами. Ця проблема на кафедрах Запорізького державного медичного університету вирішується за допомогою розбору віртуального пацієнта на платформі Body Interact з розбором тематичних кейсів.

Висновки. Таким чином, використання платформи MS Teams та Body Interact дозволяє забезпечити якісне викладання клінічних дисциплін на кафедрах Запорізького державного медичного університету. Досвід використання вищеназваних технологій дозволяє визначити перспективи розвитку дистанційного навчання в сучасних умовах.

Список використаних джерел

1. Кучин Ю. Л. Основні принципи організації дистанційного навчання медиків / Ю. В. Кучин, Л. В. Лимар // Медична освіта. – 2020. – № 1. – С. 17–37.
2. Биков Г. Ю. Інновації в організації досліджень та розробок у галузі інформаційно-комунікаційних технологій в освіті у світлі викликів XXI сторіччя // Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. – 2019. – Т. VIII: Психологічна теорія і технологія навчання. – Випуск 10. – С. 55-74.

ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ ФОРМ ЗАВДАНЬ ОНЛАЙН ПЛАТФОРМИ MICROSOFT TEAMS В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

*Іванченко Олена Зенонівна,
кандидат біологічних наук, доцент кафедри медичної фізики,
біофізики та вищої математики
Мельнікова Оксана Зенонівна,
кандидат біологічних наук, доцент кафедри медичної фізики,
біофізики та вищої математики,
Запорізький державний медичний університет*

Однією з важливих проблем дистанційної освіти є забезпечення об'єктивного оцінювання знань і вмінь студентів. Основні труднощі вирішення цього процесу пов'язані з віддаленістю між учнями та викладачами при здійсненні контролю, що за допомогою сучасних технічних засобів може значно зменшити його ефективність. Вказана проблема може вирішуватись різними засобами: формування у студентів правильної мотивації до навчання, прагнення до академічної доброчесності, а також здійснення різних форм контролю знань і вмінь, серед яких має бути бесіда студента з викладачем. Але за сучасних воєнних умов вона не завжди може бути реалізована або не з усіма учнями групи. У зв'язку з цим завдання, які можуть бути створені за допомогою онлайн платформи Teams, служать основним засобом оцінювання набутих студентами компетентностей.

Найбільш зручною у використанні є форма завдань, що складається з певної кількості тестів. Вважають також, що тестування може бути не тільки засобом оцінювання знань і вмінь, а ще й активним інструментом, який допомагає їх набувати і зберігати [1-3]. Для цього тести можна використовувати на різних етапах заняття (навчання), а питання, що застосовуються з різною метою, повинні відрізнятися між собою. Важливо, щоб при складанні тестів, були враховані рекомендації провідних фахівців з конструювання тестових завдань, тобто вони були високоякісними, а також була забезпечена варіативність їх змісту, тобто «можливість заміни елементів завдання іншими схожими елементами, так, щоб відповіді у більшості, якщо не усіх випробуваних, були різні» [4,5].

Варіативність змісту тестів рекомендовано досягати за допомогою застосування фасетів. «Фасетом називається набір змінних елементів завдання, що представляються в фігурних дужках для випадкового вибору під час автоматизованого тестування». Автори методики підкреслюють, що цей принцип відноситься до змісту завдань, а набір відповідей має бути однаковим. Під час комп'ютерного тестування, випробуваний отримує з фасета тільки один варіант змісту завдання. Таким чином, можна скласти індивідуальне завдання для кожного студента в групі і ефективно перевірити однакові елементи любої теми, виключив можливість списування, яке є «традиційною вадою середньої і вищої школи», що загострюється в умовах дистанційної освіти.

Близькими до тестових завдань за часом виконання і ефективністю можна зробити питання відкритої форми. Вони не мають готових відповідей, їх потрібно вписати у відведеному місці (записати одним словом, цифрою, буквою, словосполученням). Відкрита форма завдань програє тестам за критерієм технологічності, а також іноді за об'єктивністю оцінювання. Проте така форма стимулює мислення студентів, покращує запам'ятовування навчального матеріалу шляхом актуалізації набутих знань і вмінь.

В їх формуванні і оцінюванні також суттєву роль в умовах дистанційної освіти можуть мати завдання на встановлення відповідності елементів одного стовпця елементам інших, на відновлення правильної послідовності подій, що призначені, насамперед, для перевірки сформованості алгоритмічного мислення та алгоритмічних знань і вмінь, навичок пізнавальної діяльності.

Таким чином, використання онлайн платформи Teams надає можливості створення різних форм завдань для формування і оцінювання знань студентів і використання їх у навчальному процесі. Важливим моментом такого використання є великий об'єм інформації, яку представляє платформа (зведені по групам результати тестування, запитання, на які часто відповідають неправильно, узагальнені графіки відповідей на кожний тест і т.п.), що служить джерелом даних для аналітики, визначення та розрахунку показників якості тестів та, за необхідністю, корегування їхнього змісту.

Список використаних джерел

1. Augustin M. How to learn effectively in medical school: test yourself, learn actively, and repeat in intervals. *Yale J Biol Med.* 2014;87(2):207-12. PMID: 24910566; PMCID: PMC4031794.
2. Yang BW, Razo J, Persky AM. Using Testing as a Learning Tool. *American Journal of Pharmaceutical Education*, November 2019;83(9): 7324; doi: <https://doi.org/10.5688/ajpe7324>
3. Larsen DP, Butler AC, Roediger HL 3rd. Test-enhanced learning in medical education. *MedEduc.* 2008; 42(10):959-66. doi: 10.1111/j.1365-2923.2008.03124.x. PMID: 18823514.
4. Сергієнко В.П. Методичні рекомендації зі складання тестових завдань / В.П. Сергієнко, Л.О. Кухар. – Київ : НПУ, 2011. – 41 с.
5. Конструювання тестів. Курс лекцій / Л.О. Кухар, В.П. Сергієнко. – Луцьк, 2010. – 182 с.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС НА КАФЕДРІ ФІЗКОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ ЗДМУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

*Ісайчева Ксенія Кирилівна,
заочний аспірант кафедри фізикоїдної хімії,
Каплаушенко Андрій Григорович,
д. фарм. н, професор, завідувач кафедри фізикоїдної хімії,
Самелюк Юрій Геннадійович,
к. фарм. н, старший викладач кафедри фізикоїдної хімії,
Запорізький державний медичний університет*

Великих змін зазнало класичне сприйняття здобувачем освіти навчального процесу. Не стали винятком і студенти медичних та фармацевтичних вишів.

Зародив нові погляди на освітні послуги ще в 2019 році вірус COVID-19. Суть цих поглядів полягала у більш широкому сприйнятті online – формату освіти як професорсько – викладацьким складом так і здобувачами освіти. Адаптація не була миттєвою та легкою, проте представники освітан України гідно прийняли цей виклик, розробивши числену кількість підходів для належної підготовки майбутніх спеціалістів.

Проте 24 лютого поставило перед кожним Українцем ряд нових викликів, пов'язаних з військовою агресією російської федерації проти нашої держави!

Виклики, які були поставлені перед викладачами Запорізького державного медичного університету та їх вирішення, зокрема на кафедрі фізикоїдної хімії, ми з нашою командою висвітлюємо у цій доповіді.